

Samen werken voor ouderen met psychische problemen

AANLEIDING

Er komen steeds meer ouderen in Nederland en onder ouderen neemt het aantal ouderen met psychische problemen toe. Zorgmedewerkers en mantelzorgers spelen een belangrijke rol in de verzorging van hen. In de praktijk ervaren ze hierbij knelpunten, vooral bij het omgaan met depressie/eenzaamheid of agressief gedrag bij deze ouderen. Geregeld wordt er (te) lang zelf doorgezocht naar oplossingen die soms niet gevonden worden. Ook het perspectief van de oudere komt dan niet altijd even duidelijk naar voren.

Multidisciplinair samenwerken tussen medewerkers van verschillende organisaties kan helpend zijn bij het bieden van zorg en begeleiden van deze ouderen.

DOELSTELLING

Medewerkers van verschillende organisaties die bij de zorg voor ouderen met psychische problemen zijn betrokken in de wijk Aldlân bij elkaar brengen en samen met de medewerkers werkwijzen of hulpmiddelen ontwikkelen waarin men elkaar kan ondersteunen en van elkaar kan leren. Met als doel de zorgverlening en begeleiding van ouderen met psychische problemen te verbeteren en hun kwaliteit van leven te verhogen.

ONDERZOEKSVRAAG

Welke knelpunten ervaren medewerkers van de verschillende organisaties bij het verlenen van zorg en begeleiding van ouderen met psychische problemen en wat zijn de behoeftes van de ouderen zelf?

Ontwikkel gezamenlijk via actieonderzoek een aantal interventies die die knelpunten kunnen verhelpen en tegemoet komen aan de behoeftes van de ouderen, implementeer en borg deze.

METHODE

De organisaties die gezamenlijk het netwerk vormen zijn: Noorderbreedte, Thuiszorg Het Friese Land, Van Andel Ouderenpsychiatrie, Amaryllis, Huisartsenpraktijk Aldlân, ROS Friesland. Noorderbreedte is de trekker van het onderzoeksproject.

In het actieonderzoek worden verschillen methoden gebruikt, waaronder focusgroepen, interviews, vragenlijsten, brainstormtechnieken en Design Based Research technieken.

Een projectleider en projectgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende organisaties begeleiden het proces.

Verschillende studenten van NHL Stenden Hogeschool participeren in het onderzoeksproces. Ouderen worden nadrukkelijk betrokken.

AUTEUR

Dr. Gea C. van Dijk • Associate lector Ouderen met psychische problemen • g.v.dijk@nb.nl • 06 206 11 966 •
27-01-2022

RESULTATEN

Om ouderen en medewerkers te ondersteunen zijn vijf interventies ontwikkeld:

- Een 'wegwijzer' rond de oudere. Dit is een handzaam boekje waarin de hulpverleners en anderen die bij de oudere betrokken zijn staan met hun gegevens en hoe zij te bereiken zijn.
- Een 'Wegwijzer' van de wijk met de activiteiten en de voor de oudere belangrijke instanties.
- 'In Gesprek!': een gesprek van de oudere met diens betrokkenen over waar hij last van heeft, waarom dat zo is en wat daarbij verlichting zou kunnen geven.
- 'In Gesprek! A'. Multidisciplinair leren aan de hand van een anonieme casus.
- Netwerkbijeenkomsten voor medewerkers, om elkaar te leren kennen en meer te leren over psychische problemen bij ouderen.

CONCLUSIE & DISCUSSIE

Er is inzicht ontstaan in de knelpunten die de medewerkers ervaren en de behoeftes van ouderen met psychische problemen in de thuissituatie. Er is meer inzicht ontstaan in (het werk van) elkaar, wat de ander kan betekenen rond een oudere met psychische problemen en hoe men beter met elkaar in contact kan komen. De medewerkers zijn zich meer bewust van de rol van medewerkers van een andere organisatie en zijn er scherper op contact te zoeken en te onderhouden.

Er zijn meer contacten onderling. Elkaar ontmoeten in de deskundigheidsbevordering 'In Gesprek!', met elkaar in gesprek komen en elkaar leren kennen zijn daarbij werkzame elementen geweest. Zelfreflectie en het bewustzijn van de ander is door beide interventies gestimuleerd. Het gezamenlijk ontwikkelen van interventies is daarbij helpend geweest.

Ouderen voelen zich door de interventies meer gehoord.

AANBEVELINGEN

- De ontwikkelde interventies delen met collega's en via een goed implementatieplan inzetten bij de verschillende organisaties.
- Met de opgedane kennis bij het ontwikkelen en implementeren van de interventies gezamenlijk meer interventies ontwikkelen die tegemoet komen aan behoeftes van ouderen en knelpunten van medewerkers.
- Nieuwe vormen bedenken om ouderen goed te betrekken bij de interventies en de wijze van zorgverlenen en begeleiden.